HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

21 iulie 2011 *

În cauza C-503/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Regatul Unit), prin decizia din 16 noiembrie 2009, primită de Curte la 4 decembrie 2009, în procedura

Lucy Stewart

împotriva

Secretary of State for Work and Pensions,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J. N. Cunha Rodrigues, președinte de cameră, domnii A. Arabadjiev (raportor), A. Rosas, A. Ó Caoimh și doamna P. Lindh, judecători,

* Limba de procedură: engleza.

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,
grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 noiembrie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru doamna Stewart, de doamna P. Stewart, reprezentant legal, asistată de domnul R. Drabble, QC;

— pentru guvernul Regatului Unit, de doamna H. Walker, în calitate de agent, asistată de domnul T. de la Mare, barrister;

— pentru Comisia Europeană, de domnul V. Kreuschitz și de doamna N. Yerrell, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 martie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b), a articolului 10 alineatul (1) și a articolelor 19 și 28 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 de aplicare a

regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 647/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005 (JO L 117, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 211, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Stewart, resortisantă britanică cu reședința în Spania, pe de o parte, și Secretary of State for Work and Pensions, pe de altă parte, cu privire la refuzul acestuia din urmă de a-i acorda beneficiul unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

3 Articolul 2 din Regulamentul nr. 1408/71, intitulat „Persoanele aflate sub incidența regulamentului", prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică lucrătorilor salariați sau lucrătorilor care desfășoară activități independente și studenților care se află ori s-au aflat sub incidența legislației din unul sau mai multe state membre și care sunt resortisanți ai unuia dintre statele membre sau sunt persoane apatride ori refugiați cu reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, precum și membrilor familiilor acestora și supraviețuitorilor lor."

4 Articolul 4 din acest regulament, intitulat „Probleme reglementate", prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la următoarele domenii de securitate socială:

(a) prestații de boală și de maternitate;

(b) prestații de invaliditate, inclusiv cele destinate menținerii sau ameliorării capacității de a realiza un venit;

[...]

(2) Prezentul regulament se aplică tuturor regimurilor generale și speciale de securitate socială, contributive sau necontributive [...]

[...]"

5 Articolul 10 din regulamentul menționat, intitulat „Renunțarea la clauzele de rezidență. Efectul asigurării obligatorii asupra rambursării contribuțiilor", prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„Dacă prezentul regulament nu prevede altceva, prestațiile de invaliditate, de limită de vârstă sau de urmaș, în numerar, indemnizațiile pentru accidente de muncă sau boli profesionale și ajutoarele de deces obținute în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre nu sunt supuse niciunei reduceri, modificări, suspendări,

retrageri sau confiscări pe motiv că beneficiarul are reședința pe teritoriul altui stat membru decât cel în care se află instituția debitoare."

6 Conform articolului 10a din Regulamentul nr. 1408/71, intitulat „Prestațiile speciale necontributive", dispozițiile articolului 10 și ale titlului III din acest regulament nu se aplică prestațiilor speciale în numerar cu caracter necontributiv menționate la articolul 4 alineatul (2a) din regulamentul menționat. Persoanele cărora li se aplică Regulamentul nr. 1408/71 beneficiază de aceste prestații exclusiv pe teritoriul statului membru în care ele au reședința și în conformitate cu legislația acestui stat, cu condiția ca aceste prestații să fie menționate în anexa IIa la acest regulament.

7 Prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap în discuție în acțiunea principală nu figurează în respectiva anexă IIa.

8 Articolul 19 din acest regulament, intitulat „Reședința într-un stat membru, altul decât statul competent. Reguli generale", care face parte din titlul III capitolul 1, intitulat „Boala și maternitatea", secțiunea 2 din Regulamentul nr. 1408/71, intitulată „Lucrătorii salariați sau care desfășoară activități independente și membrii de familie ai acestora", are următorul cuprins:

„(1) Lucrătorul salariat sau lucrătorul care desfășoară o activitate independentă, care are reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul competent, și care îndeplinește condițiile impuse de legislația statului competent pentru a avea dreptul la prestații, luând în considerare, dacă este cazul, dispozițiile articolului 18, beneficiază, în statul de reședință, de:

[...]

(b) prestații în numerar acordate de instituția competentă în conformitate cu dispozițiile legislației pe care aceasta o aplică.

[...]

(2) Dispozițiile alineatului (1) se aplică prin analogie membrilor de familie care au reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul competent, în măsura în care nu au dreptul la astfel de prestații în temeiul legislației statului pe al cărui teritoriu au reședința.

[...]"

9 Articolul 28 din Regulamentul nr. 1408/71, intitulat „Pensii sau indemnizații datorate în temeiul legislației unuia sau mai multor state, în cazurile în care nu există niciun drept la prestații în țara de reședință", care face parte din titlul III capitolul 1 secțiunea 5 din acest regulament, intitulată „Titularii pensiilor sau indemnizațiilor și membrii de familie ai acestora", prevede la alineatul (1):

„Titularul unei pensii sau indemnizații datorate în temeiul legislației unui stat membru sau al pensiilor sau indemnizațiilor datorate în temeiul legislației a două sau mai multe state membre și care nu are dreptul la prestații în temeiul legislației statului membru pe al cărui teritoriu are reședința beneficiază cu toate acestea de astfel de prestații pentru el însuși și pentru membrii de familie ai acestuia, în măsura în care ar avea dreptul la acestea, luând în considerare, dacă este cazul, dispozițiile articolului 18 și ale anexei VI, în temeiul legislației statului membru sau cel puțin a unuia dintre statele membre competente în privința pensiilor în cazul în care are reședința pe teritoriul unui astfel de stat [...]

[...]"

Reglementarea națională

10 Potrivit articolului 20 alineatul (1) litera (b) din Legea privind contribuțiile și prestațiile de securitate socială din 1992 (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, denumită în continuare „SSCBA"), prestația de incapacitate este o prestație cu caracter contributiv.

11 Prestațiile cu caracter contributiv sunt plătite, conform articolului 163 alineatul (1) litera (a) din Legea privind administrarea securității sociale din 1992 (Social Security Administration Act 1992), de Fondul Național de Asigurare. Bugetul necesar fondului menționat pentru a efectua plățile în cauză este furnizat, în temeiul articolului 1 alineatul (1) din SSCBA, prin intermediul contribuțiilor datorate în special de beneficiarii veniturilor și de angajatori.

12 Articolul 30A alineatele (4) și (5) din SSCBA prevede:

„(4) Pentru fiecare perioadă de incapacitate de muncă, beneficiarul poate primi o prestație de incapacitate pe termen scurt pentru o perioadă maximă de 364 de zile.

(5) În cazul în care, în temeiul alineatului (4) de mai sus, dreptul beneficiarului la o prestație de incapacitate pe termen scurt încetează, acesta dobândește dreptul la o prestație de invaliditate pe termen lung pentru fiecare zi ulterioară inclusă în aceeași perioadă de incapacitate și în care acesta nu a împlinit vârsta legală de pensionare."

13 Potrivit articolului 30B alineatul (2) și anexei 4 partea I din SSCBA, prestația de incapacitate pe termen scurt este plătită în conformitate cu două cuantumuri forfetare. Pe durata primelor 196 de zile, aceasta este plătită într-un cuantum mai redus decât cuantumul corespunzător restului perioadei de 364 de zile. Cuantumul de bază al prestației de incapacitate pe termen lung este mai ridicat decât cuantumul superior al prestației de incapacitate pe termen scurt.

14 În temeiul alineatului (1) al anexei 12 la SSCBA, sunt excluse de la beneficiul prestației de incapacitate persoanele care au dreptul la o indemnizație legală de boală din partea angajatorului acestora.

15 Dreptul la o prestație de incapacitate depinde în esență de îndeplinirea de către solicitant a anumitor condiții de contribuții. Cu toate acestea, persoanele aflate în incapacitate de muncă în tinerețe au, potrivit articolului 30A alineatul (2A) din SSCBA, dreptul la o prestație de incapacitate fără să fi cotizat, cu condiția ca persoana interesată:

„a) să aibă cel puțin 16 ani la data respectivă;

b) să nu fi împlinit vârsta de 20 de ani sau, în anumite cazuri, de 25 de ani la o dată care face parte din perioada de incapacitate de muncă;

c) să se fi aflat în incapacitate de muncă pentru o perioadă de 196 zile consecutive imediat precedente datei respective sau la o dată anterioară în perioada de incapacitate de muncă, dată la care era în vârstă de cel puțin 16 ani;

d) să îndeplinească la data respectivă condițiile stabilite în materie de reședință în Marea Britanie sau de prezență în această țară și

e) să nu fie o persoană care, la data respectivă, urmează cursurile unei instituții de învățământ la zi."

16 Articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul privind securitatea socială (prestație de incapacitate) din 1994 [Social Security (Incapacity Benefit) Regulations 1994, denumit în continuare „SSIBR"] are următorul cuprins:

„Condițiile impuse în sensul articolului 30A alineatul (2A) litera d) [din SSCBA] în ceea ce privește reședința sau prezența în Marea Britanie sunt, pentru fiecare persoană, la data respectivă, următoarele:

a) are reședința obișnuită în Marea Britanie;

b) nu este o persoană supusă controlului imigrației, în sensul articolului 115 alineatul (9) din Legea referitoare la imigrație și la azil din 1999 [Immigration and Asylum Act 1999] sau nu este o persoană care intră sub incidența alineatului (5);

c) se află în Marea Britanie și

d) s-a aflat în Marea Britanie pentru o perioadă sau perioade cu o durată totală de cel puțin 26 de săptămâni în timpul celor 52 săptămâni imediat anterioare datei respective."

17 Potrivit alineatului (6) al articolului 16 menționat, aceste condiții trebuie îndeplinite la momentul depunerii cererii.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

18 Doamna Stewart, resortisantă britanică născută în luna noiembrie a anului 1989, suferă de sindromul Down. În luna august 2000, aceasta s-a instalat în Spania cu părinții săi, unde locuiesc de la acel moment. Acesteia i-a fost acordată retroactiv o indemnizație de subzistență pentru persoanele cu handicap („Disability Living Allowance") de la momentul creării acestei indemnizații, în luna aprilie 1992. Indemnizația menționată este plătită în Spania în temeiul dispozițiilor tranzitorii ale articolului 95b din Regulamentul nr. 1408/71.

19 Întrucât tatăl doamnei Stewart și-a desfășurat ultima activitate profesională în Marea Britanie în cursul anului fiscal 2000/2001, acesta primește, din luna octombrie 2009, o pensie pentru limită de vârstă după ce a beneficiat de o pensie ocupațională. Mama reclamantei din acțiunea principală primește, de la 25 iulie 2005, o pensie pentru limită de vârstă și beneficia anterior de o prestație de incapacitate.

20 Reclamanta din acțiunea principală nu a lucrat niciodată și, după toate aparențele, nu va putea niciodată să exercite vreo activitate profesională.

21 Mama doamnei Stewart, în calitatea sa de reprezentant legal al fiicei sale, a formulat o cerere având ca obiect acordarea în favoarea acesteia din urmă a unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap de la momentul împlinirii de către fiica sa a vârstei de 16 ani, această dată fiind prima dată la care putea solicita prestația respectivă. La 24 noiembrie 2005, cererea menționată a fost respinsă de Secretary of State for Work and Pensions cu motivarea că doamna Stewart nu

îndeplinea condiția de prezență în Marea Britanie. În același timp, reclamanta din acțiunea principală a fost informată că, atât timp cât va fi în incapacitate de a munci, i se vor plăti contribuții la asigurările naționale.

22 Mama reclamantei din acțiunea principală a formulat, în numele fiicei sale, o acțiune împotriva deciziei adoptate de Secretary of State for Work and Pensions. Întrucât această acțiune a fost respinsă, ea a declarat apel la instanța de trimitere, invocând că refuzul autorităților britanice de a-i acorda fiicei sale respectiva prestație de incapacitate este incompatibil cu dreptul Uniunii.

23 Instanța de trimitere precizează că prestația de incapacitate în cauză este adesea prezentată, ca urmare a tuturor condițiilor în care aceasta se aplică, drept o „prestație de incapacitate pentru tineri cu handicap".

24 În plus, din decizia de trimitere reiese că reclamanta din acțiunea principală îndeplinește toate condițiile impuse pentru acordarea prestației pe termen scurt pentru tineri cu handicap, cu excepția celor care privesc cerința reședinței obișnuite, a prezenței anterioare și a prezenței în Marea Britanie la momentul depunerii cererii, prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din SSIBR. Instanța de trimitere arată că, deși Secretary of State for Work and Pensions a respins cererea reclamantei din acțiunea principală cu motivarea că aceasta nu era prezentă în Marea Britanie la momentul formulării cererii sale, această cerere ar fi putut fi respinsă și pentru motivul că nu îndeplinea celelalte două condiții menționate mai sus.

25 Instanța de trimitere solicită, în primul rând, să se stabilească dacă prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap constituie o prestație de boală în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71 sau o prestație de invaliditate în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b). Instanța menționată apreciază

că prestația în cauză nu poate fi considerată o prestație de boală, întrucât aceasta nu înlocuiește niciun venit și nu intervine la momentul unei întreruperi a resurselor, dat fiind că reclamanta din acțiunea principală, ca și majoritatea solicitanților care se află în situația sa, nu a lucrat niciodată. În plus, tot potrivit instanței de trimitere, incapacitatea de care este afectată reclamanta din acțiunea principală nu este temporară.

26 Această instanță are de asemenea îndoieli în ceea ce privește calificarea prestației pe termen scurt pentru tineri cu handicap drept prestație de invaliditate în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71 ca urmare a faptului că această prestație este plătită pentru o durată maximă de 364 de zile. Totuși, după această perioadă, reclamanta din acțiunea principală ar trebui să primească, potrivit instanței menționate, o prestație de incapacitate pe termen lung, precum mulți alții care se află în situația sa. Prestația de incapacitate pe termen scurt și pe termen lung ar fi, așadar, o prestație unică, în pofida structurii sale interne.

27 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă cele trei condiții, menționate la punctul 24 din prezenta hotărâre, sunt compatibile cu dreptul Uniunii:

28 În aceste condiții, Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) O prestație care prezintă caracteristicile unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap reprezintă o prestație de boală sau o prestație de invaliditate, în sensul [Regulamentului nr. 1408/71]?

2) Dacă răspunsul la prima întrebare este în sensul că o astfel de prestație trebuie considerată prestație de boală:

a) o persoană, precum mama reclamantei, care a încetat în mod definitiv orice activitate salariată sau independentă prin pensionare, reprezintă totuși «un lucrător salariat» în sensul articolului 19 [din acest regulament] în temeiul activității sale salariate sau independente anterioare ori articolele 27-34 [din regulamentul menționat] (titularii pensiilor sau indemnizațiilor) sunt cele care cuprind normele aplicabile?

b) o persoană, precum tatăl reclamantei, care nu a exercitat din anul 2001 nicio activitate salariată sau independentă, reprezintă totuși «un lucrător salariat» în sensul articolului 19 [din același regulament] în temeiul activității sale salariate sau independente anterioare?

c) un solicitant trebuie considerat «titular» în sensul articolului 28 [din Regulamentul nr. 1408/71] în temeiul acordării unei prestații dobândite conform articolului 95b din [acest regulament], în pofida faptului că: i) solicitantul în cauză nu a fost niciodată un lucrător salariat în sensul articolului 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, ii) nu a împlinit vârsta legală de pensionare și iii) intră în domeniul de aplicare personal al Regulamentului nr. 1408/71 numai ca membru de familie?

d) în cazul în care un titular intră în domeniul de aplicare al articolului 28 din Regulamentul nr. 1408/71, un membru al familiei acestui titular care a locuit întotdeauna cu titularul și în același stat cu acesta poate pretinde, în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) [din acest regulament] coroborat cu articolul 29 [din regulamentul menționat], plata unei prestații de boală în numerar de la instituția competentă determinată la articolul 28 alineatul (2) [din același regulament], atunci când această prestație este (eventual) datorată membrului familiei (iar nu titularului)?

e) dacă este cazul [în funcție de răspunsurile la întrebările a)-d) de mai sus], aplicarea unei condiții prevăzute de legislația națională în materie de securitate socială care limitează dobândirea inițială a dreptului la o prestație de boală la persoanele care au realizat în statul membru competent o perioadă impusă de prezență anterioară în cadrul unei perioade anterioare definite este compatibilă cu dispozițiile articolului 19 și/sau ale articolului 28 din Regulamentul nr. 1408/71?

3) Dacă răspunsul la prima întrebare este în sensul că o astfel de prestație trebuie considerată prestație de invaliditate, modul de redactare a articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71, care se referă la prestațiile «obținute în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre», înseamnă că statele membre rămân îndreptățite conform Regulamentului nr. 1408/71 să stabilească condiții de dobândire inițială a unei astfel de prestații de invaliditate care se bazează pe reședința în statul membru sau pe dovedirea perioadelor impuse de prezență anterioară în statul membru, astfel încât un solicitant să nu poată pretinde mai întâi că are dreptul la o astfel de prestație de la un alt stat membru?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

29 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă o prestație de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, constituie o prestație de boală sau o prestație de invaliditate în sensul Regulamentului nr. 1408/71.

30 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că această întrebare nu privește, așadar, regimul general al prestațiilor de incapacitate acordate în temeiul legislației din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, ci se raportează în mod specific la prestația de incapacitate pentru tineri cu handicap, al cărei caracter și condiții de acordare sunt distincte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 10-17 din prezenta hotărâre.

31 Conform articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1408/71, acest regulament se aplică legislațiilor referitoare la ramurile securității sociale care privesc prestațiile de boală și, respectiv, prestațiile de invaliditate, inclusiv cele destinate menținerii sau ameliorării capacității de a realiza un venit.

32 Potrivit unei jurisprudențe constante, o prestație poate fi considerată o prestație de securitate socială în măsura în care se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite de lege, și în măsura în care se referă la unul dintre riscurile expres enumerate la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 (a se vedea în special Hotărârea din 21 februarie 2006, Hosse, C-286/03, Rec., p. I-1771, punctul 37, Hotărârea din 18 decembrie 2007, Habelt și alții, C-396/05, C-419/05 și C-450/05, Rep., p. I-11895, punctul 63, precum și Hotărârea din 11 septembrie 2008, Petersen, C-228/07, Rep., p. I-6989, punctul 19).

33 În speță, nu se contestă faptul că această situație se regăsește în cazul prestației în discuție în acțiunea principală, întrucât acordarea sa depinde de criterii obiective definite de lege la articolul 30A alineatul (2A) din SSCBA, autoritățile competente neavând competența de a realiza o apreciere individuală a nevoilor solicitantului, și întrucât această prestație este destinată să acopere, după caz, riscul de boală sau pe cel de invaliditate, care figurează la articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1408/71.

34 În plus, nu se contestă faptul că reclamanta din acțiunea principală se încadrează în domeniul personal de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) din acesta.

35 În ceea ce privește stabilirea exactă a naturii prestației în discuție în acțiunea principală, din jurisprudența Curții rezultă că cerința unei aplicări uniforme a dreptului Uniunii presupune ca noțiunile la care se referă acest drept să nu varieze în funcție de particularitățile fiecărui drept național, ci să se întemeieze pe criterii obiective, definite într-un context specific dreptului Uniunii. Conform acestui principiu, noțiunile de prestații de boală și de invaliditate, în sensul articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1408/71, trebuie stabilite, în vederea aplicării acestui regulament, nu în funcție de tipul de legislație națională în care figurează dispozițiile interne care prevăd aceste prestații, ci pe baza normelor proprii dreptului Uniunii care definesc elementele constitutive ale prestațiilor menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 ianuarie 1980, Jordens-Vosters, 69/79, Rec., p. 75, punctul 6).

36 În această privință, pentru a distinge între diferitele categorii de prestații de securitate socială, trebuie să se ia în considerare riscul pe care îl acoperă fiecare prestație (Hotărârea din 18 iulie 2006, De Cuyper, C-406/04, Rec., p. I-6947, punctul 27).

37 Astfel cum arată în mod întemeiat guvernul Regatului Unit și Comisia Europeană, o prestație de boală, în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, acoperă riscul pe care îl implică o stare precară de sănătate care determină o suspendare temporară a activităților persoanei interesate.

38 În schimb, o prestație de invaliditate, în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat, este, în general, destinată să acopere riscul unei inaptitudini de un anumit nivel, în cazul în care este probabil că această inaptitudine va fi permanentă sau durabilă (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 11 iulie 2006, Chacón Navas, C-13/05, Rec., p. I-6467, punctul 45).

39 Îndoielile exprimate de instanța de trimitere în ceea ce privește clasificarea prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap drept prestație de boală sau de invaliditate, în sensul articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1408/71, decurg din faptul că această prestație face parte dintr-o reglementare națională care prevede o plată în două etape, prima, denumită prestație de incapacitate pe termen scurt, pe o durată maximă de 364 de zile, iar a doua, denumită prestație de incapacitate pe termen lung, pe o durată nelimitată, până la momentul la care solicitantul împlinește vârsta legală de pensionare.

40 În această privință, trebuie arătat că, astfel cum constată instanța de trimitere, reclamanta din acțiunea principală, ca și cea mai mare parte a persoanelor care solicită beneficiul prestației de invaliditate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, se află în incapacitate de muncă și nu a exercitat niciodată vreo activitate profesională. Potrivit acestei instanțe, aceasta ar fi o trăsătură comună a solicitanților care au dreptul la prestația menționată.

41 Instanța de trimitere subliniază în continuare că, la expirarea duratei de plată a prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, reclamanta din acțiunea principală, precum și cea mai mare parte a persoanelor care au dreptul la această prestație, va beneficia în mod inevitabil, în temeiul caracterului permanent al handicapului său, de prestația de incapacitate pe termen lung.

42 Astfel, din dosarul transmis Curții reiese că, dacă prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap este acordată, ea se transformă, la expirarea duratei de plată a acesteia, în prestație de incapacitate pe termen lung, cu singura condiție ca handicapul solicitantului să existe în continuare. Cu toate acestea, solicitantul nu poate pretinde de la început să beneficieze de prestația de incapacitate pe termen lung, chiar dacă este cert că este eligibil să o obțină, având în vedere caracterul permanent sau durabil al handicapului său. Astfel, pentru solicitantul cu un asemenea handicap, prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap constituie numai o etapă prealabilă pentru ca acesta să poată pretinde, la expirarea perioadei de plată a acesteia, beneficiul prestației de incapacitate pe termen lung.

43 Prin urmare, într-un caz precum cel în discuție în acțiunea principală, în care solicitantul are un handicap permanent sau durabil, prestațiile de incapacitate pe termen scurt și pe termen lung pentru tineri cu handicap se înscriu în mod necesar într-un context de continuitate.

44 Astfel, instanța de trimitere subliniază că prestațiile de incapacitate pe termen scurt și pe termen lung constituie o prestație unică, în pofida modalităților de aplicare a acestora.

45 În consecință, într-o ipoteză, precum cea în discuție în acțiunea principală, în care încă de la momentul introducerii cererii este cert că solicitantul suferă de un handicap permanent sau durabil, prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap prezintă, ținând seama de legătura de continuitate dintre aceasta și prestația de incapacitate pe termen lung, caracteristicile unei prestații de invaliditate în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71.

46 Această concluzie este confirmată atât de obiectul și de finalitatea prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, cât și de baza de calcul și de condițiile de acordare a acesteia (a se vedea, prin analogie, Hotărârile din 5 iulie 1983, Valentini, 171/82, Rec., p. 2157, punctul 13, De Cuyper, citată anterior, punctul 25, și Petersen, citată anterior, punctul 21).

47 Mai întâi, în ceea ce privește obiectul și finalitatea prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, trebuie arătat că aceasta a înlocuit alocația pentru handicap grav. Beneficiarii acestei prestații sunt persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani care se află în incapacitate de muncă în urma unei boli sau a unui handicap.

48 Cu toate acestea, persoanele care au dreptul la o indemnizație legală de boală sunt excluse, în temeiul alineatului (1) al anexei 12 la SSCBA, de la beneficiul prestației menționate. Astfel, persoanele care se află în incapacitate de muncă în urma unei agravări temporare a stării lor de sănătate și care îndeplinesc simultan condițiile de acordare atât a indemnizației legale de boală, cât și a prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap primesc, în general, prima indemnizație, iar nu pe cea de a doua.

49 În plus, din dosarul transmis Curții rezultă că prin prestația menționată se urmărește ca solicitantului să i se asigure mijloace financiare care să îi permită să își satisfacă nevoile. În această privință, instanța de trimitere precizează că, spre deosebire de o prestație de boală, prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap nu urmărește să înlocuiască un venit pe durata unei întreruperi a resurselor, dat fiind faptul că cea mai mare parte a beneficiarilor acestei prestații, ca și reclamanta din acțiunea principală, nu au lucrat niciodată. În consecință, potrivit instanței menționate, nu există nici venit care trebuie înlocuit, nici vreo întrerupere a resurselor.

50 În continuare, în ceea ce privește condițiile de acordare a prestației menționate, potrivit articolului 30A alineatul (2A) din SSCBA, acestea se raportează, în esență, la vârsta solicitantului, la incapacitatea sa de a munci, la faptul că nu beneficiază de învățământ la zi, precum și la cerințele în materie de reședință și de prezență în Marea Britanie. În această privință, trebuie arătat că aceste condiții nu variază după cum este vorba despre prestația de incapacitate pe termen scurt sau pe termen lung pentru tineri cu handicap. Astfel, prestația de incapacitate pe termen lung constituie continuarea prestației de incapacitate pe termen scurt, fără a fi necesar să se demonstreze din nou că cerințele menționate sunt îndeplinite, cu condiția ca incapacitatea de muncă să dureze.

51 În sfârșit, în ceea ce privește baza de calcul al prestației de incapacitate pentru tineri cu handicap atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, trebuie remarcat că aceasta este o prestație săptămânală al cărei cuantum nu depinde nici de resursele beneficiarului, nici de situația contribuțiilor sale. Acest cuantum este stabilit pe baza a trei cuantumuri diferite aplicabile în cursul primei jumătăți a duratei de plată a prestației

de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, a celei de a doua jumătăți a acesteia și, respectiv, a duratei de plată a prestației de incapacitate pe termen lung.

52 Faptul că prestațiile de incapacitate pentru tineri cu handicap pe termen scurt și pe termen lung au cuantumuri diferite nu este suficient pentru a concluziona că natura prestației se schimbă în funcție de cuantumul aplicabil, în măsura în care, în speță, există două cuantumuri diferite chiar în cadrul prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, astfel cum reiese din cuprinsul punctului anterior. În orice caz, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 44 din prezenta hotărâre, trebuie subliniat că prestațiile de incapacitate pe termen scurt și pe termen lung constituie, în pofida structurii interne a acestora, o prestație unică.

53 Trebuie să se constate, așadar, că atât din obiectul și din finalitatea prestației de incapacitate pe termen scurt sau pe termen lung, cât și din condițiile de acordare a acestora rezultă că într-o situație precum cea în discuție în acțiunea principală, în care încă de la momentul formulării cererii este cert că solicitantul are un handicap permanent sau durabil, și în pofida faptului că prestația menționată este plătită în două etape succesive, aceasta se raportează direct la riscul de invaliditate prevăzut la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71.

54 Având în vedere considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la prima întrebare că o prestație de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, constituie o prestație de invaliditate în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71 dacă este cert că, la data formulării cererii, solicitantul are un handicap permanent sau durabil.

Cu privire la a doua întrebare

55 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la a treia întrebare

56 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă, în ipoteza în care o prestație pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, ar trebui considerată o prestație de invaliditate, articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să condiționeze acordarea prestației menționate de reședința obișnuită și de prezența anterioară a solicitantului pe teritoriul său.

57 Din decizia de trimitere reiese că acordarea prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap depinde, printre altele, de îndeplinirea a trei condiții cumulative, și anume:

— solicitantul să aibă reședința obișnuită în Marea Britanie;

— acesta să fi fost prezent în Marea Britanie pentru o perioadă sau pentru perioade care să reprezinte o durată totală de cel puțin 26 de săptămâni în cursul celor 52 de săptămâni imediat anterioare depunerii cererii prin care se solicită beneficiul prestației în cauză și

— la această dată să fie prezent în Marea Britanie.

58 Trebuie să se precizeze că aceste condiții privesc dobândirea prestației în cauză, iar nu menținerea acesteia.

Cu privire la condiția reședinței obișnuite

59 Astfel cum reiese din răspunsul dat la prima întrebare, prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap trebuie considerată, în împrejurări precum cele în discuție în acțiunea principală, o prestație de invaliditate în sensul aplicării Regulamentului nr. 1408/71. Ca atare, aceasta intră în domeniul de aplicare al articolului 10 din acest regulament. Potrivit alineatului (1) primul paragraf al acestei dispoziții, „[d]acă prezentul regulament nu prevede altceva, prestațiile de invaliditate [...] obținute în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre nu sunt supuse niciunei reduceri, modificări, suspendări, retrageri sau confiscări pentru motivul că beneficiarul are reședința pe teritoriul altui stat membru decât cel în care se află instituția debitoare”.

60 În această privință, guvernul Regatului Unit arată că Regulamentul nr. 1408/71 instituie un sistem de coordonare potrivit căruia statele membre rămân competente să stabilească cerințele necesare pentru acordarea prestațiilor de securitate socială, cu condiția ca aceste cerințe să nu dea naștere niciunei discriminări între lucrătorii Uniunii. Astfel, acest regulament ar permite să se stabilească o distincție între dobândirea unei prestații, pe de o parte, și menținerea unei prestații deja dobândite, pe de altă parte. Modul de redactare a articolului 10 alineatul (1) primul paragraf din regulamentul menționat ar confirma că această dispoziție nu are niciun impact asupra condițiilor de dobândire a dreptului la o prestație de invaliditate.

61 Acest argument nu poate fi primit. Prin urmare, astfel cum Curtea a arătat deja, obiectul dispoziției de la articolul 10 din Regulamentul nr. 1408/71 este de a

proteja persoanele interesate împotriva prejudiciilor care ar putea rezulta din transferul reședinței lor dintr-un stat membru în altul. Din acest principiu reiese nu numai că persoana interesată își menține dreptul de a beneficia de prestațiile prevăzute la această dispoziție dobândite conform legislației unuia sau mai multor state membre chiar și după ce și-a stabilit reședința pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care se află instituția debitoare, ci și că dobândirea unui astfel de drept nu îi poate fi refuzată pentru unicul motiv că nu are reședința pe teritoriul statului în care se află instituția debitoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 1973, Smieja, 51/73, Rec., p. 1213, punctele 20-22, Hotărârea din 10 iunie 1982, Camera, 92/81, Rec., p. 2213, punctul 14, precum și Hotărârea din 24 februarie 1987, Giletti și alții, 379/85-381/85 și 93/86, Rec., p. 955, punctul 15).

62 Curtea a avut de asemenea ocazia să statueze că, contrar celor pretinse de guvernul Regatului Unit, respectivul articol 10 se opune ca atât naşterea dreptului, cât și menținerea dreptului la prestațiile prevăzute la această dispoziție să fie refuzate pentru unicul motiv că persoana interesată nu are reședința pe teritoriul statului membru în care se află instituția debitoare (Hotărârea din 20 iunie 1991, Newton, C-356/89, Rec., p. I-3017, punctul 23).

63 În plus, a condiționa aplicarea principiului renunțării la clauzele de rezidență prevăzut la articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 de aspectul dacă astfel de clauze sunt impuse în reglementarea națională drept condiție pentru obținerea prestațiilor enumerate la această dispoziție sau drept condiție pentru menținerea acestora ar însemna ca statelor membre să li se permită să zădărnicească efectul util al acestui principiu, alegând să califice clauzele de rezidență pe care le impun mai degrabă drept condiție pentru acordarea prestațiilor decât pentru menținerea acestora, astfel încât o anumită prestație să fie exclusă din domeniul de aplicare al principiului menționat.

64 Faptul că prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap este o prestație cu caracter necontributiv, întrucât este acordată independent de situația contribuțiilor solicitanților, nu repune în discuție analiza de mai sus.

65 Astfel, din articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1408/71 rezultă că acest regulament se aplică în principiu atât regimurilor de securitate socială contributive, cât și celor necontributive.

66 În plus, articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 interzice, în termeni generali, instituțiilor competente să reducă, să modifice, să suspende, să retragă sau să confișteprestații de invaliditate pentru motivul că beneficiarul are reședința pe teritoriul altui stat membru decât cel în care se află instituția debitoare. Singurele excepții pe care le permite această interdicție sunt cele prevăzute expres de reglementarea Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Giletti și alții, citată anterior, punctul 16).

67 O astfel de excepție este prevăzută la articolul 10a din Regulamentul nr. 1408/71. Această dispoziție prevede că persoanele care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament pot beneficia de prestațiile speciale cu caracter necontributiv prevăzute la articolul 4 alineatul (2a) din regulamentul menționat exclusiv pe teritoriul statului membru în care au reședința, în conformitate cu legislația acestui stat, cu condiția ca aceste prestații să fie menționate în anexa IIa la acest regulament. Or, prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap nu este menționată în această anexă. În consecință, principiul prevăzut la articolul 10a din Regulamentul nr. 1408/71, potrivit căruia prestațiile speciale cu caracter necontributiv nu pot fi exportate, nu se aplică prestației în discuție în acțiunea principală.

68 Întrucât nicio altă dispoziție din regulamentul menționat nu permite statelor membre ca, într-o situație precum cea a doamnei Stewart, să deroge de la principiul renunțării la clauzele de rezidență prevăzut la articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din același regulament, rezultă că prestațiile de invaliditate rămân, în principiu, exportabile într-un alt stat membru decât cel în care se află instituția debitoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 noiembrie 1997, Snares, C-20/96, Rec., p. I-6057, punctul 40, și Hotărârea Petersen, citată anterior, punctul 38).

69 Prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap nu se abate, așadar, de la principiul renunțării la clauzele de rezidență prevăzut la respectivul articol 10 alineatul (1) primul paragraf, care, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 61 și 62 din prezenta hotărâre, se opune ca atât nașterea, cât și menținerea dreptului la prestațiile prevăzute la această dispoziție să fie refuzate pentru unicul motiv că solicitantul are reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent.

70 În consecință, articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 se opune ca obținerea dreptului la prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap să fie condiționată de reședința obișnuită pe teritoriul statului membru competent.

Cu privire la condiția prezenței anterioare

71 Reclamanta din acțiunea principală și Comisia apreciază că articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 se opune nu numai unei condiții de rezidență obișnuită pe teritoriul statului membru competent, ci și unei condiții de prezență anterioară pe acest teritoriu. Potrivit acestora, nu este necesar să se distingă între cele două condiții, întrucât condiția prezenței anterioare trebuie considerată o condiție de rezidență temporară în măsura în care impune ca solicitantul să fi fost prezent în Marea Britanie pentru o anumită perioadă.

72 În această privință, trebuie să se arate că articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 privește clauzele de rezidență, astfel cum reiese în special din titlul său. Or, în vederea aplicării regulamentului menționat, termenul „rezidență" înseamnă, conform articolului 1 litera (h), „șederea permanentă".

73 Este adevărat că, în anumite cazuri, condiția prezenței anterioare ar putea echivala în practică cu o clauză de rezidență obișnuită în special atunci când o astfel de condiție impune perioade îndelungate de prezență pe teritoriul statului membru în cauză și/sau atunci când condiția menționată trebuie îndeplinită pe întreaga perioadă de plată a prestației în cauză. Or, în asemenea cazuri, articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 se opune și unei condiții de prezență anterioară în măsura în care aceasta poate fi asimilată unei clauze de rezidență în sensul respectivei dispoziții.

74 În speță, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 17 și 57 din prezenta hotărâre, este vorba despre o condiție de prezență în Marea Britanie pentru o perioadă sau pentru perioade care să reprezinte o durată totală de cel puțin 26 de săptămâni în cursul celor 52 de săptămâni imediat anterioare formulării cererii prin care se solicită beneficiul prestației în cauză, această condiție trebuind să fie îndeplinită numai la momentul cererii menționate. Întrucât condiția prezenței anterioare nu este, așadar, în mod necesar o „clauză de rezidență" în sensul articolului 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71, trebuie să se examineze conformitatea sa cu celelalte dispoziții pertinente ale dreptului Uniunii.

75 În această privință, trebuie amintit că Regulamentul nr. 1408/71 nu organizează un regim comun de securitate socială, ci permite menținerea unor regimuri naționale distincte și are drept unic obiectiv să asigure o coordonare între acestea din urmă (Hotărârea din 5 iulie 1988, Borowitz, 21/87, Rec., p. 3715, punctul 23, Hotărârea din 3 aprilie 2008, Chuck, C-331/06, Rep., p. I-1957, punctul 27, și Hotărârea Petersen, citată anterior, punctul 41). Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, statele membre păstrează competența de a-și organiza sistemele de securitate socială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 februarie 1984, Duphar și alții, 238/82, Rec., p. 523, punctul 16, Hotărârea din 17 iunie 1997, Sodemare și alții, C-70/95, Rec., p. I-3395, punctul 27, precum și Hotărârea din 1 aprilie 2008, Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon, C-212/06, Rep., p. I-1683, punctul 43).

76 Prin urmare, în lipsa unei armonizări la nivelul Uniunii, legislația fiecărui stat membru este cea care trebuie să stabilească, pe de o parte, condițiile dreptului sau ale obligației de afiliere la un sistem de securitate socială și, pe de altă parte, condițiile care dau dreptul la prestații (Hotărârea din 28 aprilie 1998, Kohll, C-158/96, Rec., p. I-1931, punctul 18 și jurisprudența citată).

77 În exercitarea acestei competențe, statele membre trebuie să respecte totuși dreptul Uniunii și în special dispozițiile Tratatului FUE referitoare la libertatea recunoscută oricărui cetățean al Uniunii de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 29 aprilie 2004, Pusa, C-224/02, Rec., p. I-5763, punctul 19, precum și Hotărârea din 26 octombrie 2006, Tas-Hagen și Tas, C-192/05, Rec., p. I-10451, punctul 22).

78 În această privință, trebuie amintit că articolul 20 TFUE conferă oricărei persoane care are cetățenia unui stat membru statutul de cetățean al Uniunii (a se vedea în special Hotărârea din 11 iulie 2002, D'Hoop, C-224/98, Rec., p. I-6191, punctul 27, și Hotărârea din 8 martie 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, Rep., p. I-1177, punctul 40). Reclamanta din acțiunea principală, care deține cetățenia unui stat membru, beneficiază de acest statut.

79 Trebuie să se arate că, deși instanța de trimitere și-a limitat întrebarea la interpretarea Regulamentului nr. 1408/71, o astfel de împrejurare nu împiedică Curtea să îi furnizeze toate elementele de interpretare proprii dreptului Uniunii care pot fi utile pentru soluționarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă această instanță s-a referit sau nu s-a referit la acestea în enunțul întrebării sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 1990, SARPP, C-241/89, Rec., p. I-4695, punctul 8, Hotărârea din 21 februarie 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, Rec., p. I-1711, punctul 29, și Hotărârea din 26 aprilie 2007, Alevizos, C-392/05, Rep., p. I-3505, punctul 64).

80 Statutul de cetățean al Uniunii are vocația de a fi statutul fundamental al resortisanților statelor membre, ceea ce permite acelor resortisanți care se găsesc în aceeași situație să obțină același tratament juridic în domeniul de aplicare *ratione materiae* al tratatului, independent de cetățenia acestora și sub rezerva excepțiilor prevăzute în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2001, Grzelczyk, C-184/99, Rec., p. I-6193, punctul 31, Hotărârea D'Hoop, citată anterior, punctul 28, și Hotărârea din 23 aprilie 2009, Rüffler, C-544/07, Rep., p. I-3389, punctul 62).

81 Printre situațiile care intră în domeniul de aplicare *ratione materiae* al dreptului Uniunii figurează cele referitoare la exercitarea libertăților fundamentale garantate de tratate, în special cele care intră sub incidența libertății de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, astfel cum este recunoscută prin articolul 21 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior Grzelczyk, punctul 33, D'Hoop, punctul 29, precum și Rüffler, punctul 63 și jurisprudența citată).

82 În cauza principală, este cert că doamna Stewart și-a exercitat, în calitatea sa de cetățean al Uniunii, libertatea de circulație și de ședere într-un alt stat membru decât statul său membru de origine.

83 În măsura în care unui cetățean al Uniunii trebuie să i se recunoască în toate statele membre același tratament juridic precum cel care este acordat resortisanților acestor state membre care se află în aceeași situație, ar fi incompatibil cu dreptul de liberă circulație ca acestuia să îi poată fi aplicat, în statul membru al cărui resortisant este, un tratament mai puțin favorabil decât cel de care ar beneficia dacă nu ar fi exercitat facilitățile acordate de tratat în materie de circulație (Hotărârile D'Hoop, punctul 30, și Pusa, punctul 18, citate anterior).

84 Aceste facilități nu ar putea produce efecte depline dacă un resortisant al unui stat membru ar putea fi descurajat să le exercite ca urmare a obstacolelor ridicate în calea

libertății sale de circulație și de ședere în alt stat membru în temeiul unei reglementări naționale care îl sancționează pentru faptul că a exercitat aceste facilități (a se vedea în acest sens Hotărârile D'Hoop, punctul 31, Pusa, punctul 19, și Tas-Hagen și Tas, punctul 30, citate anterior, Hotărârea din 4 decembrie 2008, Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, Rep., p. I-9029, punctul 34, precum și Hotărârea Rüffler, citată anterior, punctul 65).

85 O reglementare, precum cea în discuție în acțiunea principală, care condiționează dobândirea dreptului la prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap de prezența anterioară, chiar prin natura sa, poate descuraja solicitanții, precum reclamanta din acțiunea principală, să își exercite libertatea de circulație și de ședere prin părăsirea statului membru ai cărui resortisanți sunt pentru a se instala în alt stat membru. Astfel, dacă solicitanții care nu au exercitat facilitățile oferite de tratat în materie de circulație și de ședere pot îndeplini cu ușurință condiția menționată mai sus, nu este însă și cazul solicitanților care le-au exercitat. Există în mod efectiv o mare probabilitate ca, prin instalarea într-un alt stat membru, aceștia din urmă să nu îndeplinească respectiva condiție.

86 O astfel de reglementare națională, care dezavantajează anumiți resortisanți ai unui stat membru pentru simplul fapt că aceștia și-au exercitat libertatea de circulație și de ședere într-un alt stat membru constituie o restricție privind libertățile recunoscute oricărui cetățean al Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârile D'Hoop, punctul 35, Pusa, punctul 20, De Cuyper, punctul 39, și Rüffler, punctul 73, citate anterior).

87 O asemenea restricție nu poate fi justificată în raport cu dreptul Uniunii decât dacă este întemeiată pe motive obiective, independente de cetățenia persoanelor în cauză, și dacă este proporțională cu obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național (a se vedea Hotărârile De Cuyper, punctul 40, Tas-Hagen și Tas, punctul 33, Zablocka-Weyhermüller, punctul 37, precum și Rüffler, punctul 74, citate anterior).

88 În această privință, guvernul Regatului Unit apreciază că există justificări obiective care permit ca dobândirea dreptului la prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap să fie condiționată de prezența anterioară pe teritoriul statului membru competent. Astfel, reglementarea națională ar avea ca obiectiv să garanteze, pe de o parte, existența unei legături continue efective între acest stat membru și beneficiarul prestației și, pe de altă parte, echilibrul financiar al sistemului național de securitate socială.

89 Curtea a statuat deja că este legitimă dorința legiuitorului național de a asigura existența unei legături reale între solicitantul unei prestații și statul membru competent (a se vedea în acest sens Hotărârea D'Hoop, citată anterior, punctul 38, și Hotărârea din 23 martie 2004, Collins, C-138/02, Rec., p. I-2703, punctul 67), precum și de a garanta echilibrul financiar al sistemului național de securitate socială (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior Kohll, punctul 41, și Petersen, punctul 57).

90 Rezultă că obiectivele urmărite de o reglementare națională precum cea în discuție în acțiunea principală, care vizează stabilirea unei legături reale între solicitantul prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap și statul membru competent, precum și protejarea echilibrului financiar al sistemului național de securitate socială, constituie, în principiu, obiective legitime care pot justifica restricții privind drepturile de liberă circulație și de ședere prevăzute la articolul 21 TFUE.

91 Conform celor arătate de guvernul Regatului Unit, în plus, condiția prezenței anterioare pe teritoriul statului membru competent este proporțională în raport cu obiectivul urmărit în măsura în care aceasta impune numai o perioadă scurtă de prezență de 26 de săptămâni în total. Mai mult, solicitantul nu ar trebui să îndeplinească această condiție decât la momentul depunerii cererii. Pe de altă parte, potrivit guvernului menționat, nu există un alt mijloc care să permită ca în același timp să se dovedească

existența unei legături suficiente cu Regatul Unit și să se protejeze integritatea sistemului de securitate socială.

92 În împrejurări precum cele din acțiunea principală, în care dobândirea dreptului la o prestație care are caracterul unei prestații necontributive nu este condiționată de contribuții, poate fi considerat legitim că un stat membru acordă o astfel de prestație numai după ce a putut fi dovedită existența unei legături reale a solicitantului cu statul membru competent.

93 Or, existența unei astfel de legături ar putea fi verificată în mod efectiv, printre altele, prin constatarea că persoana în cauză a fost, pentru o perioadă rezonabilă, prezentă în mod real pe teritoriul acestui stat membru.

94 În speță, condiția prezenței anterioare pe teritoriul statului membru competent înseamnă, potrivit reglementării naționale, că, pentru a putea beneficia de prestația de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, solicitantul trebuie să fi fost prezent în Marea Britanie pentru o perioadă sau pentru perioade care să reprezinte o durată totală de cel puțin 26 de săptămâni în cursul celor 52 de săptămâni imediat anterioare formulării cererii. În plus, conform articolului 16 alineatul (6) din SSIBR și astfel cum subliniază guvernul Regatului Unit, este suficient ca această condiție a prezenței anterioare să fie îndeplinită la momentul depunerii cererii.

95 Deși este adevărat că modalitățile de aplicare a condiției menționate nu par nerezonabile în sine, trebuie să se arate totuși că aceasta prezintă un caracter prea exclusiv. Astfel, prin faptul că impune perioade specifice de prezență anterioară pe teritoriul statului membru competent, condiția prezenței anterioare favorizează în mod nejustificat un element care nu este în mod necesar reprezentativ pentru gradul real și efectiv al legăturii dintre solicitantul unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap și statul membru respectiv, cu excluderea oricărui alt

element reprezentativ. Aceasta depășește astfel ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit (a se vedea, prin analogie, Hotărârea D'Hoop, citată anterior, punctul 39).

96 Astfel, nu este exclus ca existența unei asemenea legături să poată fi dovedită prin raportare la alte elemente reprezentative.

97 Astfel de elemente se regăsesc, în primul rând, în raporturile care există între solicitant și sistemul de securitate socială al statului membru competent. În această privință, din decizia de trimitere reiese că reclamanta din acțiunea principală beneficiază deja, în temeiul legislației Regatului Unit, de o indemnizație de subzistență pentru persoane cu handicap.

98 În plus, din decizia menționată reiese că reclamantei din acțiunea principală îi sunt plătite contribuții la asigurările naționale britanice care sunt virate săptămânal în contul său de asigurări sociale.

99 Rezultă că doamna Stewart prezintă deja o anumită legătură cu sistemul național de securitate socială în cauză.

100 Alte elemente care pot demonstra existența unei legături reale între solicitant și statul membru competent pot rezulta, în al doilea rând, din contextul familial în care se află solicitantul. În cauza principală, este cert că doamna Stewart, incapabilă să acționeze ea însăși ca urmare a handicapului său, este dependentă de părinții săi care o îngrijesc și care o reprezintă în raporturile cu exteriorul. Or, atât mama, cât și tatăl

doamnei Stewart primesc o pensie pentru limită de vârstă în temeiul legislației Regatului Unit. În plus, înainte de a se pensiona, tatăl doamnei Stewart exercita o activitate profesională în acest stat membru, în timp ce mama sa primea anterior, tot în temeiul legislației aceluiași stat membru, o prestație de incapacitate.

101 În sfârșit, este cert că reclamanta din acțiunea principală, resortisantă britanică, a petrecut o parte semnificativă din viața sa în Regatul Unit.

102 Elementele menționate la punctele 97-101 din prezenta hotărâre par, așadar, susceptibile să demonstreze existența unei legături reale și suficiente între reclamanta din acțiunea principală și statul membru competent.

103 Considerațiile de mai sus pot fi aplicate și în privința obiectivului care vizează garantarea echilibrului financiar al sistemului național de securitate socială. Astfel, necesitatea de a dovedi o legătură reală și suficientă între solicitant și statul membru competent permite respectivului stat să se asigure că sarcina economică ce corespunde plății prestației în discuție în acțiunea principală nu devine nerezonabilă.

104 În consecință, o reglementare națională precum cea în discuție în acțiunea principală, care condiționează dobândirea dreptului la o prestație de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap de prezența anterioară pe teritoriul statului membru competent, cu excluderea oricărui alt element care să permită să se dovedească existența unei legături reale între solicitant și acest stat membru, depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și constituie, așadar, o restricție nejustificată privind libertățile recunoscute oricărui cetățean al Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE.

Cu privire la condiția prezenței la momentul depunerii cererii

105 Din decizia de trimitere reiese că cererea reclamantei din acțiunea principală prin care se solicita obținerea beneficiului prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap a fost respinsă întrucât aceasta nu era prezentă pe teritoriul național la momentul depunerii cererii sale. În aceste împrejurări, chiar dacă în formularea celei de a treia întrebări nu se menționează în mod expres această condiție de prezență, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acesteia să examineze condiția menționată astfel încât să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată (a se vedea în special Hotărârea din 17 iulie 1997, Krüger, C-334/95, Rec., p. I-4517, punctul 22, Hotărârea din 28 noiembrie 2000, Roquette Frères, C-88/99, Rec., p. I-10465, punctul 18, precum și Hotărârea din 11 iulie 2002, Marks & Spencer, C-62/00, Rec., p. I-6325, punctul 32).

106 În această privință, trebuie arătat că, pentru motivele prezentate la punctele 80-87 din prezenta hotărâre, condiția prezenței pe teritoriul statului membru competent la momentul depunerii cererii constituie o restricție privind libertățile recunoscute oricărui cetățean al Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE.

107 Din perspectiva dreptului Uniunii, o astfel de restricție nu poate fi justificată decât dacă este, printre altele, aptă să atingă obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național.

108 Or, condiția menționată nu poate fi calificată drept mijloc apt să atingă obiectivele menționate la punctul 89 din prezenta hotărâre. Astfel, faptul că solicitantul este prezent pe teritoriul statului membru competent la momentul depunerii cererii sale având ca obiect acordarea unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap nu permite să se dovedească o legătură reală între acest solicitant și statul membru competent, nici să protejeze echilibrul financiar al sistemului național de securitate socială.

109 Prin urmare, condiția prezenței pe teritoriul statului membru competent la momentul depunerii cererii, de care depinde dobândirea prestației de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, constituie o restricție nejustificată privind libertățile recunoscute oricărui cetățean al Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE.

110 Având în vedere considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la a treia întrebare după cum urmează:

— articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71 se opune ca un stat membru să condiționeze acordarea unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, de reședința obișnuită a solicitantului pe teritoriul său;

— articolul 21 alineatul (1) TFUE se opune ca un stat membru să condiționeze acordarea unei astfel de prestații:

— de prezența anterioară a solicitantului pe teritoriul său, cu excluderea oricărui alt element care să permită să se dovedească existența unei legături reale între solicitant și acest stat membru, și

— de prezența solicitantului pe teritoriul său la momentul depunerii cererii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

111 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **O prestație de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, constituie o prestație de invaliditate în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 de aplicare a regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 647/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005, dacă este cert că, la data formulării cererii, solicitantul are un handicap permanent sau durabil.**

2) **Articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71, în versiunea menționată, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 647/2005, se opune ca un stat membru să condiționeze acordarea unei prestații de incapacitate pe termen scurt pentru tineri cu handicap, precum cea în discuție în acțiunea principală, de reședința obișnuită a solicitantului pe teritoriul său.**

Articolul 21 alineatul (1) TFUE se opune ca un stat membru să condiționeze acordarea unei astfel de prestații:

— **de prezența anterioară a solicitantului pe teritoriul său, cu excluderea oricărui alt element care să permită să se dovedească existența unei legături reale între solicitant și acest stat membru, și**

— **de prezența solicitantului pe teritoriul său la momentul depunerii cererii.**

Semnături